

ANALYYSIO

Analyysit Työelämään:

TILANNE- 1 ANALYYSI

**SWOT,
Aivoriihi,
PESTL,
PRIMO-F,
SMART,
KISS &
COST**

Jukka Oja-Kaukola

Analyysit Työelämään:

TILANNEANALYYSI 1

SWOT, Aivoriihi, PESTL, PRIMO-F, SMART, KISS & COST

TILANNEANALYYSI 1
TILANNEANALYYSI 2
TILITOIMISTO KONSULTOI

GRADU – 30 VINKKIÄ LAATIMISEEN

Analyysit Työelämään:

TILANNE- ANALYYSI 1

**SWOT,
Aivoriihi,
PESTL,
PRIMO-F,
SMART,
KISS &
COST**

Jukka Oja-Kaukola

© 2025 *Jukka Oja-Kaukola*

Kustantaja: *Analyysio* (Kurikka, Suomi)

Julkaisusarjan kotisivu: www.anty.fi

Sähköposti: analyysit@anty.fi

Kirjapaino: *Libri Plureos GmbH*, (Hampuri, Saksa)

ISBN: 978-952-65304-0-6 (pehmeäkantinen)

ISBN: 978-952-65304-1-3 (kierreselkä/rengaskirja)

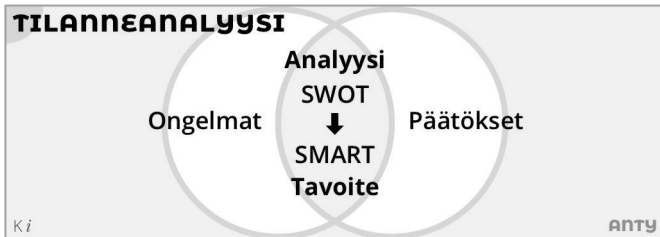
SISÄLLYS

<i>i</i>	JOHDANTO	7
1	SWOT	9
2	AIVORIIHI	17
3	PESTL	23
4	PRIMO-F	25
5	SMART	27
6	KISS	29
7	COST	31
8	TAUSTAT	33
9	LOPUKSI	35
10	LÄHTEET	37
11	MUISTIINPANOT	39

JOHDANTO

ANALYYSIT TYÖELÄMÄÄN ANTY on *työelämään* suunnattu *julkaisusarja*, jossa käydään läpi hyväksi havaittuja *menetelmiä* ongelmien ratkaisuun *analyttisesti*. "Analyysi" tulee muinaiskreikan sanasta *ἀνάλυσις*, joka tarkoittaa *jakamista osiin*. Osiin jaettuna ongelmia, haasteita ja tarpeita on mahdollista *ratkoa* tai *hallita* – käytännössä kyy analysoida on *päätöksenteon* perusta.

TILANNEANALYYSI Työelämä tapahtuu enimmäkseen *ongelmien* ja *päätösten* välissä. Tähän väliin **ANTY**-sarjan *Tilanneanalyysi 1* tarjoaa *työkalut* ratkoa asiat osissa.

Julkaisun runkona on *SWOT-analyysi*: ongelmien ja päätösten välissä *swotataan* tavoitteellinen ratkaisu, joka täyttää *SMART-laatukriteerit*. Ratkaisun apuna tilanneanalyysissä toimii yhteensä *seitsemän* analyysiä, menetelmää, kriteeristöä tai periaatetta. Järjestelmällisen tilanneanalyysin suurin *hyöty* ongelmanratkaisussa ja päätöksenteossa

on 1) päästä äkkiä *alkuun* ja nopeasti *loppuun* ja 2) saada ratkaisut selkeästi ja perustellusti *esiin*.

Jatkossa tilanneanalyysillä (*situation analysis*) tarkoitetaan niitä menetelmiä, joita *strateginen johto ja hallinto* käyttävät *organisaation* ja *ympäristön* analysointiin. Rajauksen *ulkopuolelle* jää esimerkiksi *yhteiskuntatieteiden* laadullisessa tutkimuksessa tunnettu *versio* tilanneanalyysistä (*situational analysis, SA*), jota sovelletaan *ankkuroituja teorioita* (*grounded theories, GT*) luotaessa.

SWOT Ikivihreä SWOT-analyysi esiteltiin 1960-luvulla *johdon strategisena* työkaluna. Vihreys olisi vuosikymmenten saatossa haalistunut, ellei menetelmää olisi työelämässä *adoptoitu* johdosta *ruohonjuuritasolle* asti. Tänä päivänä SWOT on osa *työkulttuuria* kaikilla tekemisen aikaväleillä – sekä strategisella että *taktisella* ja *operatiivisella*.

Työelämässä SWOT-analyysi tehdään usein *laissez-faire*-henkeen ilman kummempia *sääntöjä*. SWOT on kuitenkin *helpompi* laatia tuntemalla analyysin *perusteet*. *Tilanneanalyysi 1:n* tavoite on nostaa analysoinnin *tasoa* pelkästä tiedostamattomasta kyvystä *vahvuudeksi* saakka (ks. "Lopuksi", luku 9).

KIRJOITTAJA Jukka Oja-Kaukola on *KTM* eli kauppatieteiden maisteri eli *ekonomi*. Hän opetti aikanaan 10+ vuotta Vaasan yliopistossa *laskentatoimen* ja *menetelmätieteiden* laitoksella. Opiskelijat valitsivat hänet *kertaalleen* yliopiston *Vuoden Luennoijaksi*.

Vahvuudet	S trengths
Heikkoudet	W eaknesses
Mahdollisuudet	O pportunities
Uhat	T hreats

SWOT

Vahvuudet, Heikkoudet, Mahdollisuudet ja Uhat. Nämä tekijät muodostavat viitekehyksen, jota organisaatio voi käyttää toimintojensa analysointiin.

ENCYCLOPEDIA OF MANAGEMENT | GALE

Menetelmä, jolla voidaan tehdä arvio henkilöstä, yrityksestä tai tuotteesta ottamalla huomioon tämän Vahvuudet ja Heikkoudet sekä ulkoiset tekijät, jotka voivat olla Mahdollisuuksia tai Uhkia arvioitavan kehitykselle.

DICTIONARY OF BUSINESS | A & C BLACK

M1

ANTY

MILLOIN SWOTATA? SWOT on *tilanneanalyysi*, jossa analysoidaan *sisäiset* vahvuudet/heikkoudet ja *ulkoiset* mahdollisuudet/uhat pyritään *sovittamaan* optimaalisesti yhteen. Minimivaatimus SWOT:in laatimiselle on, että käsillä on jokin *"tilanne"*. Swottaukseen sopivia tilanteita syntyy esimerkiksi seuraavien tehtävien yhteydessä:

- aivoriihi
- päätöksenteko
- ongelmanratkaisu
- strateginen suunnittelu (*pitkä* aikaväli)
- taktinen suunnittelu (*lyhyt* ja *keskipitkä* aikaväli)

- henkilökohtainen kehityssuunnittelu
- projektinhallinta
- kilpailijan tai yhteistyökumppanin arviointi
- tuotteen tai palvelun arviointi
- riski- ja laatuanalyysit
- varosuunnittelu (*contingency planning*)
- workshop-istunnot.

Riskien kartoituksessa ja varosuunnittelussa SWOT:ista käytetään usein *analyysin* sijaan nimitystä **SWOT-tarkistus** (*SWOT audit*).

RYHMÄKOKO Ryhmässä tehtävän SWOT:in optimikoko on väljästi *from-one-to-many* eli *yhdestä-moneen* mutta osallistujamäärä **2-10** on analyysin kannalta usein käytännöllisin. Erikoistapauksina on mainittava 15-minuutin "miniaivoriihet" *tietokoneella* ja SWOT:in *kirjalliset* raporttiveriot: näissä tapauksissa laatijoita on useasti vain **yksi** tai suppea **vastuuryhmä** (ks. "Kirjoiturihi", luku 2).

KESTO Ohjeellista *tavoitetasoa* SWOT:in kestolle voidaan haarukoida seuraavasti: paljon pitäisi saada aikaan jo **½ tunnissa**, johon vielä **45 minuuttia** päälle ja analyysin tarkkuus paranee. SWOT menee kuitenkin helposti **pitkäksi**, jos analyysi laaditaan hyvin "*pilkkutarkasti*".

Vertailun vuoksi: *kokousten* (*meetings*) kestoksi suositellaan 1-2 tuntia. *Aivoriihistä* on puolestaan todettu, että ryhmä kestää noin 2 tuntia "aivomyrskyä" ennen kuin tilaisuuden tunnelma latistuu. **Max 2 t** lienee hyvä yläraja **koko** tilanneanalyysin kestolle – SWOT:ista SMART:iin.

ANTY

on **työelämän** käyttöön tarkoitettu **julkaisusarja**, jossa käydään läpi hyväksi havaittuja **menetelmiä** ongelmien ratkaisuun **analyttisesti**. Työelämä tapahtuu enim-mäkseen **ongelmien** ja **päätösten** välissä. Tuohon väliin **ANTY**-sarjan **Tilanneanalyysi 1** antaa **työkalut** jakaa kohdattavat haasteet hallittaviin **osiin**.

Tilanneanalyysi 1:ssä on **38** sivua, **7** analyysiä ja **12** kuviota. Näiden tehtävä on parantaa lukijan **analysointikykyä**. Järjestelmällisen tilanneanalyysin **etu** – ongelmanratkaisussa ja päätöksenteossa – on päästä äkkiä **alkuun** ja nopeasti **loppuun** sekä saada ratkaisut selkeästi ja perustellusti **esiin**.

9 789526 530406

ISBN 978-952-65304-0-6